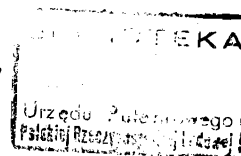

20 lutego 1926 r.

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY B431 11/α

Nr 2983.

Kl. 42 a 13.

Johann Pietras
(Bittkow, pow. Katowice, Polska).

Cyrkiel do wykreślenia linii spiralnych.

Zgłoszono 15 lipca 1922 r.

Udzielono 23 września 1925 r.

Wynalazek dotyczy cyrkla, w którym kreśląca nóżka, obracając się około nóżki centrującej, może być zapomocą ruchomego języczka przesuwana nazewnątrz, odpowiednio do spirali, jaką należy wykreślić. Języczek można również ustawiać, chcąc regulować skok spirali.

Rysunek przedstawia przykład wykonania wynalazku.

Na górnej części *a* kreślącej nóżki można przesuwac sanki wodzikowe *b* i ustawiać zapomocą gwintowanego trzpienia *c*; trzpień jest połączony z główką *d* i zabezpieczony od przesuwania zatyczką *f* i wpustką pierścieniową *e*. Trzpień *c* można unieruchomić śrubką *g*, umieszczoną w części *a*. Z sankami *b* jest przegubowo połączony języczek *h*, który opiera się o wyskok *m* nóżki

centrującej. Zapomocą śrubki nastawnej *k*, umieszczonej na sankach *b*, można bardziej lub mniej rozeprzeć języczek *h*. Obydwie nóżki cyrkla *a* i *i* są połączone zwojem sprężynowym *l*, który ściąga obydwie nóżki *a* i *i* przy kreśleniu spirali, a przy kreśleniu kół może być wyłączony.

Działanie cyrkla jest następujące:

Stosownie do skoku spirali, ustawia się języczek *h* zapomocą śruby *k* bliżej lub dalej od sanki *b*, tak, aby języczek *h*, przy przesuwaniu się ku górze, prędzej lub wolniej mógł rozpieścić nóżkę kreślącą. Jeżeli kreśląc obraca się główkę *d*, a równocześnie nóżkę *a* około nóżki *i*, to trzpień gwintowany *c* przesuwa sanki *b* wraz z języczkiem *h* do góry, wskutek czego nóżka kreśląca *a* stale się oddala od nóżki cen-

trującej *i* i kreśli spiralę. Dzięki działaniu sprężyny *l* otrzymuje się równy kontur spirali.

Gdy kreśli się koło, zamocowuje się nieruchomo trzpień gwintowany *c* śrubą *g*, i wyłącza sprężynę *h* tak, że można obydwie nóżki cyrkla łatwo ustawiać. Nóżki cyrkla można również ustawić zapomocą języczka *h* i śruby nastawnej *k*, przyczem sprężyna *l* może zostać w położeniu narysowanym.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Cyrkiel do wykreslania linii spiralnych, znamienny tem, że nóżka kreśląca

(*a*), obracając się dookoła nóżki centrującej (*i*), zostaje zapomocą języczka (*h*), przesuwanego przy pomocy prowadnicy gwintowej (*b*) oraz umieszczonej pomiędzy nóżkami sprężyny pociągowej (*l*), utrzymana w zmiennej odległości, przyczem śruba (*k*) reguluje odległość, zależną od położenia języczka.

2. Cyrkiel według zastrz. 1, znamienny tem, że zapomocą śrubki ustawniczej (*g*) i wyłączenia sprężyny (*b*) urządzenie do kreślenia spirali zostaje wyłączone, gdy chce się wykreslić koło.

Johann Pietras.
Zastępca: S. Pawlikowski,
rzecznik patentowy.

